

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2022. gada 17. novembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa – Imigrācijas politika – Direktīva 2003/86/EK – 2. panta f) punkts – 10. panta 3. punkta a) apakšpunkts – Jēdziens “nepilngadīgais bez pavadības” – Tiesības uz ģimenes atkalapvienošanos – Nepilngadīgs bēglis, kas ir laulībā, ierodoties dalībvalsts teritorijā – Šajā dalībvalstī neatzītas bērnu laulības – Kopdzīve ar laulāto, kurš likumīgi uzturas šajā dalībvalstī

Lietā C-230/21

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Raad voor Vreemdelingenbetwistingen* (Ārvalstnieku strīdu izskatīšanas padome, Beļģija) iesniegusi ar 2021. gada 6. aprīļa lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2021. gada 9. aprīlī, tiesvedībā

X, kas rīkojas savā vārdā un kā savu nepilngadīgo bērnu Y un Z likumiskā pārstāve,

pret

Belgische Staat,

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja K. Jirimēe [*K. Jürimäe*], tiesneši M. Safjans [*M. Safjan*], N. Pisarra [*N. Piçarra*], N. Jēskinens [*N. Jääskinen*] (referents) un M. Gavalecs [*M. Gavalec*],

ģenerāladvokāts: M. Špunars [*M. Szpunar*],

sekretāre: M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2022. gada 31. marta tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

- X, kas rīkojas savā vārdā un kā savu nepilngadīgo bērnu Y un Z likumiskā pārstāve, vārdā – *J. Schellemans, K. Verhaegen* un *K. Verstrepen, advocaten*,
- Beļģijas valdības vārdā – *M. Jacobs, C. Pochet* un *M. Van Regemorter*, pārstāves, kurām palīdz *D. Matray, S. Matray*, advokāti, un *S. Van Rompaey, advocaat*,

* Tiesvedības valoda – holandiešu.

– Eiropas Komisijas vārdā – *C. Cattabriga* un *S. Noë*, pārstāvji,
noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2022. gada 16. jūnijā tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes Direktīvas 2003/86/EK (2003. gada 22. septembris) par tiesībām uz ģimenes atkalapvienošanas (OV 2003, L 251, 12. lpp.) 2. panta f) punktu un 10. panta 3. punkta a) apakšpunktu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp X, kas rīkojas savā vārdā un kā savu nepilngadīgo bērnu Y un Z likumiskā pārstāve, un *Belgische Staat* (Beļģijas valsts) par vīzas pieteikuma noraidīšanu ģimenes atkalapvienošanās nolūkā ar meitu, kā arī par Y un Z iesniegto humanitāro vīzu pieteikumu noraidīšanu.

Atbilstošās tiesību normas

Direktīva 2003/86

- 3 Direktīvas 2003/86 2. un 8. apsvērumā ir noteikts:

“(2) Pasākumi attiecībā uz ģimeņu atkalapvienošanas jānosaka saskaņā ar pienākumu aizsargāt ģimeni un ievērot ģimenes dzīves tiesības, kas paustas daudzos starptautisko tiesību aktos. Šī direktīva ievēro pamattiesības un ņem vērā principus, kurus jo īpaši atzīst Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 8. pants un Eiropas Savienības Pamattiesību harta.

[..]

(8) Īpaša uzmanība jāpievērš bēgļu situācijai, ņemot vērā iemeslus, kuru dēļ viņi bija spiesti pamest savu valsti un kuru dēļ viņi nevar dzīvot parastu dzīvi šajā valstī. Tādēļ jānosaka labvēlīgāki nosacījumi ģimenes atkalapvienošanās tiesību īstenošanai.”
- 4 Šīs direktīvas 1. pants ir formulēts šādi:

“Šīs direktīvas mērķis ir paredzēt nosacījumus ģimenes atkalapvienošanās tiesību īstenošanai attiecībā uz trešo valstu pilsoņiem, kas likumīgi uzturas dalībvalstu teritorijā.”
- 5 Minētās direktīvas 2. panta f) punktā “nepilngadīgie bez pavadības” ir definēti kā:

“trešās valsts pilsoņi vai bezvalstnieki, kas ir jaunāki par astoņpadsmit gadiem, kuri ierodas dalībvalsts teritorijā un ko nepavada pieaugušais, kurš par tiem ir atbildīgs saskaņā ar tiesību aktiem vai paražām, un kamēr tos faktiski neuzrauga šāda persona, vai nepilngadīgie, kas ir palikuši bez pavadības pēc ieceļošanas dalībvalsts teritorijā”.

6 Šīs pašas direktīvas 4. panta 1., 2. un 5. punktā ir noteikts:

“1. Saskaņā ar šo direktīvu un ievērojot IV nodaļā izklāstītos noteikumus, kā arī 16. pantu, dalībvalstis atļauj šādu ģimenes locekļu iebraukšanu un uzturēšanos:

- a) apgādnieka laulātais;
- b) apgādnieka vai viņa/viņas laulātā nepilngadīgi bērni, arī bērni, kas adoptēti saskaņā ar atbilstošās dalībvalsts kompetento iestāžu lēmumu vai lēmumu, kas ir automātiski piemērojams šīs dalībvalsts starptautisku saistību dēļ vai ir jāatzīst saskaņā ar starptautiskām saistībām;
- c) apgādnieka nepilngadīgi bērni, arī adoptēti bērni, ja apgādniekam pār tiem ir aizbildnība un bērni ir atkarīgi no viņa vai viņas. Dalībvalstis var atļaut atkalapvienošanos ar bērniem, par kuriem aizbildnība ir dalīta, ar noteikumu, ka otra puse, kas daļa aizbildnību, ir devusi savu piekrišanu;
- d) laulātā nepilngadīgi bērni, arī adoptēti bērni, ja laulātajam pār tiem ir aizbildnība, un bērni ir atkarīgi no viņa vai viņas. Dalībvalstis var atļaut atkalapvienošanos ar bērniem, par kuriem aizbildnība ir dalīta, ar noteikumu, ka otra puse, kas daļa aizbildnību, ir devusi savu piekrišanu.

Šajā pantā minētie nepilngadīgie bērni nedrīkst būt pārsnieguši pilngadību, ko nosaka attiecīgās dalībvalsts tiesību akts, un nedrīkst būt precējušies.

Ja bērns ir vecāks par 12 gadiem un ierodas atsevišķi no pārējās viņa/viņas ģimenes, dalībvalsts, pirms ieceļošanas un uzturēšanās atļaujas piešķiršanas saskaņā ar šo direktīvu, izņēmuma kārtā var pārbaudīt, vai viņš vai viņa izpilda nosacījumus par integrāciju, ko paredz spēkā esošie tiesību akti šīs direktīvas īstenošanas brīdī.

2. Saskaņā ar šo direktīvu un ievērojot IV nodaļā izklāstītos noteikumus, dalībvalstis ar tiesību aktiem vai noteikumiem var atļaut šādu ģimenes locekļu ieceļošanu un uzturēšanos:

- a) apgādnieka vai viņa vai viņas laulātā pirmās pakāpes radnieki taisnā augšupējā līnijā, ja tie ir atkarīgi no apgādnieka un nesaņem pienācīgu ģimenes atbalstu izcelsmes valstī;

[..].

5. Lai nodrošinātu labāku integrāciju un nepieļautu piespiedu laulības, dalībvalstis var pieprasīt, lai apgādniekam un viņa/viņas laulātajam ir minimālais vecums un maksimāli 21 gadu vecs, pirms laulātais var pievienoties viņam/viņai.”

7 Direktīvas 2003/86 5. panta 5. punktā ir paredzēts:

“Izskatot pieteikumu, dalībvalstis pienācīgi izvērtē nepilngadīgo bērnu intereses.”

8 Šīs direktīvas 10. panta 3. punkta a) apakšpunktā ir noteikts:

“Ja bēglis ir nepilngadīgais bez pavadības, dalībvalstis:

a) atļauj viņa/viņas pirmās pakāpes radnieku taisnā augšupējā līnijā ieceļošanu un uzturēšanos ģimenes atkalapvienošanās nolūkā, nepiemērojot nosacījumus, kas paredzēti 4. panta 2. punkta a) apakšpunktā”.

Dublinas III regula

9 Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 604/2013 (2013. gada 26. jūnijs), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (OV 2013, L 180, 31. lpp., turpmāk tekstā – “Dublinas III regula”) 2. panta g) punktā ir ietverta šāda definīcija:

“Šajā regulā:

[..]

g) “ģimenes locekļi”, ciktāl šāda ģimene jau pastāvējusi izcelsmes valstī, ir šādi pieteikuma iesniedzēja ģimenes locekļi, kas atrodas dalībvalstu teritorijā:

[..]

– ja pieteikuma iesniedzējs ir nepilngadīgais un nav precējies – tēvs, māte vai cits pieaugušais, kas ir atbildīgs par pieteikuma iesniedzēju saskaņā ar tās dalībvalsts tiesību aktiem vai praksi, kurā atrodas pieaugušais”.

10 Šīs regulas 8. panta 1. punktā ir noteikts:

“Ja pieteikuma iesniedzējs ir nepilngadīgais bez pavadības, tad atbildīgā dalībvalsts ir tā dalībvalsts, kurā likumīgi atrodas kāds nepilngadīgā bez pavadības ģimenes loceklis vai brālis vai māsa, ar noteikumu, ka tas ir nepilngadīgā interesēs. Ja pieteikuma iesniedzējs ir precējies nepilngadīgais, kura laulātais likumīgi neatrodas dalībvalstu teritorijā, tad atbildīgā dalībvalsts ir tā dalībvalsts, kurā likumīgi atrodas nepilngadīgā tēvs, māte vai kāds cits pieaugušais, kas saskaņā ar tiesību aktiem vai minētās dalībvalsts praksi ir atbildīgs par nepilngadīgo, vai viņa brālis vai māsa.”

11 Minētās regulas 9. pantā ir noteikts:

“Ja pieteikuma iesniedzējam ir kāds ģimenes loceklis, kuram ir atļauts uzturēties dalībvalstī kā starptautiskās aizsardzības saņēmējam, neatkarīgi no tā, vai šī ģimene ir bijusi izveidota iepriekš izcelsmes valstī, tad minētā dalībvalsts ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, ar noteikumu, ka attiecīgās personas ir rakstiski paudušas savu vēlēšanos.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

12 X, kura apgalvo, ka ir palestīniešu izcelsmes, ir meita, kura dzimusi 2001. gada 2. februārī. 2016. gada 8. decembrī meita, kurai tobrīd bija 15 gadi, Libānā salaulājās ar Y.B.

- 13 2017. gada 28. augustā X meita ieradās Beļģijā, lai pievienotos Y.B., kuram šajā dalībvalstī bija derīga uzturēšanās atļauja.
- 14 2017. gada 29. augustā *FOD Justitie* (Federālais valsts tieslietu dienests, Beļģija) aizbildniecības dienests atzina, ka X meita ir ārvalstu nepilngadīgā bez pavadības, un viņai tika piešķirta aizbildne.
- 15 2017. gada 20. septembrī X meita iesniedza starptautiskās aizsardzības pieteikumu Beļģijas iestādēm.
- 16 Tajā pašā dienā *Dienst Vreemdelingenzaken* (Ārvalstnieku birojs, Beļģija) atteicās atzīt X meitas laulības apliecību ar pamatojumu, ka tā ir bērna laulība, kas atbilstoši attiecīgajiem Beļģijas starptautisko privāttiesību kodeksa pantiem nav saderīga ar sabiedrisko kārtību.
- 17 2018. gada 26. septembrī X meita tika atzīta par bēgli.
- 18 2018. gada 18. decembrī X Beļģijas vēstniecībā Libānā iesniedza, pirmkārt, vīzas pieteikumu ģimenes atkalapvienošanās nolūkā ar meitu un, otrkārt, humanitāro vīzu pieteikumus nepilngadīgajiem dēliem Y un Z.
- 19 Ar trim 2019. gada 21. jūnija lēmumiem *minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, en van Aziel en Migratie* (Sociālo lietu, sabiedrības veselības aprūpes, patvēruma un migrācijas lietu ministrs, Beļģija) deleģētā persona (turpmāk tekstā – “ministrs”) noraidīja X 2018. gada 18. decembrī iesniegtos vīzu pieteikumus. Iesniedzējtiesa šos lēmumus atcēla ar 2019. gada 7. novembra spriedumu.
- 20 Pēc šīs atcelšanas ministrs 2020. gada 17. martā pieņēma trīs jaunus lēmumus, ar kuriem tika atteiktas minētās vīzas. Šajos lēmumos tas būtībā atzina, ka, ņemot vērā Beļģijas tiesību aktus par ārvalstniekiem, kuros ar atsevišķām tiesību normām ir transponēta Direktīva 2003/86, pamatģimeni veido laulātie un nepilngadīgi neprecēti bērni. Tālab X meita pēc laulības, kura ir spēkā tās noslēgšanas valstī, vairs neietilpst viņas vecāku pamatģimenē.
- 21 2020. gada 10. augustā X par minētajiem lēmumiem cēla prasību iesniedzējtiesā.
- 22 Prasības pamatojumam X norāda, ka nedz Beļģijas tiesību aktos par ārvalstniekiem, nedz Direktīvā 2003/86 nav izvirzīta prasība, ka nepilngadīgais nedrīkst būt precējies, lai izmantotu tiesības uz ģimenes atkalapvienošanu ar saviem vecākiem. Turklāt viņas meitas laulības apliecība Beļģijā nav atzīta, tālab šīs laulības Beļģijas tiesību sistēmā nerada nekādas tiesiskas sekas. Viņa apgalvo, ka viņas meitai ir jāatbilst tikai diviem nosacījumiem, lai viņa varētu izmantot tiesības uz ģimenes atkalapvienošanu ar saviem vecākiem, un ka tie ir izpildīti, jo viņas meita ir, pirmkārt, nepilngadīga un, otrkārt, bez pavadības Direktīvas 2003/86 2. panta f) punkta izpratnē.
- 23 Iesniedzējtiesa uzskata, ka X meitas situācija šķietami atbilst jēdzienam “nepilngadīgais bez pavadības” Direktīvas 2003/86 10. panta 3. punkta a) apakšpunkta, lasot to kopsakarā ar 2. panta f) punktu, izpratnē. Šajā ziņā tā norāda, ka šajā direktīvā nav ietverta neviena norāde par nepilngadīgā bez pavadības ģimenes stāvokli. Tomēr šī tiesa norāda, ka ir jāņem vērā arī Dublinas III regulas 9. pants, kurā ir izvirzīta prasība, ka nepilngadīgais bēglis nedrīkst būt precējies, lai dalībvalsts, kurā viņš dzīvo, būtu atbildīga par viņa vecāku starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu.

24 Šādos apstākļos *Raad voor Vreemdelingenbetwistingen* (Ārvalstnieku strīdu izskatīšanas padome, Beļģija) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai Savienības tiesības, it īpaši [Direktīvas 2003/86] 2. panta f) punkts, lasot to kopsakarā ar šīs direktīvas 10. panta 3. punkta a) apakšpunktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka “nepilngadīgais bez pavadības”, kurš ir bēglis un uzturas kādā no dalībvalstīm, saskaņā ar viņa valsts tiesību aktiem nedrīkst būt precējies, lai rastos tiesības uz ģimenes atkalapvienošanās ar pirmās pakāpes radniekiem taisnā augšupējā līnijā?
- 2) Ja atbilde ir apstiprinoša: vai nepilngadīgu bēgli, kura ārvalstīs noslēgta laulība sabiedriskās kārtības dēļ netiek atzīta, var uzskatīt par “nepilngadīgo bez pavadības” [Direktīvas 2003/86] 2. panta f) punkta un 10. panta 3. punkta izpratnē?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 25 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2003/86 10. panta 3. punkta a) apakšpunkts, lasot to kopsakarā ar šīs direktīvas 2. panta f) punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tad, lai iegūtu apgādnieka statusu ģimenes atkalapvienošanās nolūkā ar saviem pirmās pakāpes radniekiem taisnā augšupējā līnijā, nepilngadīgam bēglim bez pavadības, kurš uzturas kādā no dalībvalstīm, ir jābūt neprecētam.
- 26 Šajā ziņā vispirms ir jāatgādina, ka no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet: lai interpretētu kādu Savienības tiesību normu, ir jāņem vērā ne tikai tās formulējums, bet arī konteksts un tiesiskā regulējuma, kurā tā ietilpst, mērķi (spriedumi, 1983. gada 17. novembris, *Merck*, 292/82, EU:C:1983:335, 12. punkts, un 2022. gada 20. jūnijs, *London Steam-Ship Owners' Mutual Insurance Association*, C-700/20, EU:C:2022:488, 55. punkts).
- 27 Pirmkārt, no Direktīvas 2003/86 10. panta 3. punkta a) apakšpunkta formulējuma izriet, ka tad, ja bēglis ir nepilngadīgais bez pavadības šīs direktīvas 2. panta f) punkta izpratnē, dalībvalstis “atļauj viņa/viņas pirmās pakāpes radnieku taisnā augšupējā līnijā ieceļošanu un uzturēšanos ģimenes atkalapvienošanās nolūkā, nepiemērojot nosacījumus, kas paredzēti 4. panta 2. punkta a) apakšpunktā”.
- 28 Tādējādi Direktīvas 2003/86 10. panta 3. punkta a) apakšpunktā dalībvalstīm ir noteikts precīzs pozitīvs pienākums šajā tiesību normā paredzētajā gadījumā atļaut apgādnieka pirmās pakāpes radnieku taisnā augšupējā līnijā atkalapvienošanās. Tiesības uz ģimenes atkalapvienošanās, kas šādi atzītas nepilngadīgajiem bēgļiem bez pavadības, nav pakļautas nedz dalībvalstu rīcības brīvībai, nedz šīs pašas direktīvas 4. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzētajiem nosacījumiem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 12. aprīlis, A un S, C-550/16, EU:C:2018:248, 34. punkts).
- 29 Direktīvas 2003/86 10. panta 3. punkta a) apakšpunktā nav īpaši noteikts, ka nepilngadīgajam bēglim jābūt neprecētam, lai ģimenes atkalapvienošanās nolūkā tiktu atļauta ieceļošana un uzturēšanās viņa pirmās pakāpes radniekiem taisnā augšupējā līnijā.

- 30 Turklāt Direktīvas 2003/86 2. panta f) punktā nepilngadīgie bez pavadības ir definēti kā “trešās valsts pilsoņi vai bezvalstnieki, kas ir jaunāki par astoņpadsmit gadiem, kuri ierodas dalībvalsts teritorijā un ko nepavada pieaugušais, kurš par tiem ir atbildīgs saskaņā ar tiesību aktiem vai paražām, un kamēr tos faktiski neuzrauga šāda persona, vai nepilngadīgie, kas ir palikuši bez pavadības pēc ieceļošanas dalībvalsts teritorijā”.
- 31 Tiesa jau ir nospriedusi, ka šajā tiesību normā ir paredzēti divi nosacījumi, tas ir, ka attiecīgajai personai ir jābūt “nepilngadīgai” un tai ir jābūt “bez pavadības” (spriedums, 2018. gada 12. aprīlis, A un S, C-550/16, EU:C:2018:248, 37. punkts).
- 32 Kā ģenerālvokāts ir norādījis secinājumu 28. punktā, šī definīcija nekādā veidā neietver atsauci uz nepilngadīgā ģimenes stāvokli un tajā nav paredzēti nosacījumi, ka nepilngadīgais nedrīkst būt precējies, lai viņu varētu uzskatīt par nepilngadīgo bez pavadības.
- 33 Otrkārt, attiecībā uz Direktīvas 2003/86 10. panta 3. punkta a) apakšpunkta kontekstu ir jāuzsver, ka šajā direktīvā ir ietvertas tiesību normas, kas tieši attiecas uz situācijām, kurās tiek ņemts vērā nepilngadīgā ģimenes stāvoklis.
- 34 Tostarp minētās direktīvas 4. panta 1. punktā, kurā ir noteikti tie apgādnieka ģimenes locekļi, kas var izmantot tiesības uz ģimenes atkalapvienošanos, ir paredzēts, ka “šajā pantā minētie nepilngadīgie bērni nedrīkst būt [...] precējušies”. Tādējādi saskaņā ar šo tiesību normu vecāka, kas ir apgādnieks, nepilngadīgie bērni, pamatojoties uz ģimenes atkalapvienošanos, var ieceļot un uzturēties Eiropas Savienībā tikai ar nosacījumu, ka viņi nav precējušies.
- 35 Tas, ka Savienības likumdevējs ir paredzējis šādu nosacījumu attiecībā uz vecāka, kas ir apgādnieks, nepilngadīgo bērnu ģimenes stāvokli, bet ne uz nepilngadīgā bēgļa bez pavadības, kas ir apgādnieks, ģimenes stāvokli, šķietami liecina par vēlmi neierobežot Direktīvas 2003/86 10. panta 3. punkta a) apakšpunktā paredzētās priekšrocības attiecībā uz nepilngadīgiem bēgļiem bez pavadības, kas nav precējušies.
- 36 Turklāt, pretēji Beļģijas valdības apgalvojumiem, šāda kontekstuāla interpretācija, kurā iekļaujas Direktīvas 2003/86 10. panta 3. punkta a) apakšpunkts, lasot to kopsakarā ar šīs direktīvas 2. panta f) punktu, nerada nevienlīdzīgu attieksmi pret tāda nepilngadīgā situāciju, kas ir precējies un lūdz ģimenes atkalapvienošanos ar savu augšupējo apgādnieku, kā paredzēts Direktīvas 2003/86 4. panta 1. punktā, un tāda nepilngadīgā bēgļa bez pavadības, kas ir apgādnieks un ir precējies un kura pirmās pakāpes radnieks taisnā augšupējā līnijā lūdz ģimenes atkalapvienošanos, situāciju, kā paredzēts šīs direktīvas 10. panta 3. punkta a) apakšpunktā, jo šīs abas situācijas nav salīdzināmas.
- 37 Nepilngadīgs bēglis bez pavadības, kurš viens pats uzturas citas valsts teritorijā, kas nav viņa izcelsmes valsts, atrodas īpaši neaizsargātā situācijā, kas pamato to, ka tiek sekmēta ģimenes atkalapvienošanās ar viņa pirmās pakāpes radniekiem tiešā augšupējā līnijā, kuri atrodas ārpus Savienības. Šī atšķirīgā situācija pamato to, ka uz pēdējā minētā tiesībām uz ģimenes atkalapvienošanos neattiecas Direktīvas 2003/86 4. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzētie nosacījumi, bet gan tie, kas paredzēti tās 10. panta 3. punkta a) apakšpunktā, lai nodrošinātu paaugstinātu aizsardzību tiem bēgļiem, kuriem ir nepilngadīgo bez pavadības statuss (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 12. aprīlis, A un S, C-550/16, EU:C:2018:248, 44. punkts).

- 38 Šī aizsardzība ir vēl jo vairāk nepieciešama, jo dalībvalstis saskaņā ar minētās direktīvas 4. panta 5. punktu ģimenes atkalapvienošanās starp laulātajiem kontekstā var noteikt minimālā vecuma prasību attiecībā uz apgādnieku un tā laulāto, pirms otrais minētais var pievienoties pirmajam minētajam. Šādā gadījumā minētās direktīvas 10. panta 3. punkta a) apakšpunkta interpretācija, kas atteiktu atkalapvienošanās ar pirmās pakāpes radniekiem taisnā augšupējā līnijā, ja nepilngadīgais bēglis bez pavadības, kurš vēlas atkalapvienoties, ir precējies, šim nepilngadīgajam radītu īpaši neaizsargātu situāciju, jo tad, ja nebūtu viņa laulātā un augšupējo radnieku, viņam zustu jebkāds ģimenes tikls dalībvalstī, kurā viņš atrodas.
- 39 Beļģijas valdība apgalvo, ka Dublīnas III regulas 9. pantā un 2. panta g) punkta pēdējā ievilkumā ir prasīts, lai nepilngadīgais bēglis nebūtu precējies un lai ģimene jau pastāvētu izcelsmes valstī, lai dalībvalsts, kurā šis bēglis uzturas, būtu atbildīga par viņa mātes vai tēva starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu. Tomēr šī regula neattiecas uz nosacījumiem, kuriem ir pakārtotas nepilngadīgo bēgļu bez pavadības tiesības uz ģimenes atkalapvienošanās, bet gan uz dalībvalsts noteikšanu, kura ir atbildīga par kādā no dalībvalstīm iesniegta patvēruma pieteikuma izskatīšanu. Līdz ar to minētā regula nav piemērojama pamatlietā.
- 40 Treškārt, attiecībā uz Direktīvas 2003/86 mērķi ir jāatgādina, ka saskaņā ar tās 1. pantu tās mērķis ir paredzēt nosacījumus ģimenes atkalapvienošanās tiesību īstenošanai attiecībā uz trešo valstu pilsoņiem, kas likumīgi uzturas dalībvalstu teritorijā.
- 41 Šajā ziņā no šīs direktīvas 8. apsvēruma izriet, ka tajā ir paredzēti labvēlīgāki nosacījumi ģimenes atkalapvienošanās tiesību īstenošanai, ja īpaša uzmanība jāpievērš bēgļu situācijai, ņemot vērā iemeslus, kuru dēļ viņi bija spiesti pamest savu valsti un kuru dēļ viņi nevar dzīvot parastu ģimenes dzīvi šajā valstī. Atbilstoši šim mērķim minētajā direktīvā ir paredzēts sekmēt nepilngadīga bēgļa bez pavadības atkalapvienošanās ar viņa pirmās pakāpes radniekiem taisnā augšupējā līnijā.
- 42 Proti, saskaņā ar Direktīvas 2003/86 4. panta 2. punkta a) apakšpunktu šādas atkalapvienošanās iespēja principā ir atstāta katras dalībvalsts ziņā un tostarp ir pakļauta nosacījumam, ka pirmās pakāpes radnieki taisnā augšupējā līnijā ir atkarīgi no apgādnieka un nesaņem pienācīgu ģimenes atbalstu izcelsmes valstī. Savukārt, kā atgādināts šī sprieduma 28. punktā, šīs direktīvas 10. panta 3. punkta a) apakšpunktā ir paredzēta atkāpe no šī principa.
- 43 Turklāt, kā jau ir atgādināts šī sprieduma 37. punktā, Direktīva 2003/86 ne tikai vispārīgā veidā kalpo mērķim veicināt ģimenes atkalapvienošanās un piešķirt aizsardzību trešo valstu pilsoņiem, tostarp nepilngadīgajiem, bet tās 10. panta 3. punkta a) apakšpunkts ir paredzēts tieši tam, lai nodrošinātu paaugstinātu aizsardzību tiem bēgļiem, kuriem ir nepilngadīgo bez pavadības statuss (spriedums, 2018. gada 12. aprīlis, A un S, C-550/16, EU:C:2018:248, 44. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 44 Ņemot vērā šo kontekstu, Direktīvas 2003/86 10. panta 3. punkta a) apakšpunkta interpretācija, saskaņā ar kuru tiesības uz ģimenes atkalapvienošanās ar pirmās pakāpes radniekiem taisnā augšupējā līnijā tiek attiecinātas tikai uz nepilngadīgiem bēgļiem bez pavadības, kuri nav precējušies, būtu pretrunā ar šo konkrēto aizsardzības mērķi.
- 45 Proti, kā ģenerālvokāts ir uzsvēris secinājumā 46. punktā, šādas interpretācijas sekas būtu tādas, ka nepilngadīgs bēglis bez pavadības, kas ir precējies un kura laulātais uzturas Savienības teritorijā, nevarētu saņemt paaugstinātu aizsardzību, kas viņam ir sniegta ar Direktīvu 2003/86, lai gan

nepilngadīgo īpašā neaizsargātība netiek mazināta laulības fakta dēļ. Tieši pretēji, laulības fakts var norādīt, it īpaši attiecībā uz nepilngadīgām meitenēm, par pakļautību smagas vardarbības formai, ko rada bērnu laulības un piespiedu laulības.

- 46 Turklāt ir jāuzsver, ka nepilngadīga bēgļa bez pavadības ģimenes stāvokli bieži vien var būt grūti pierādīt, it īpaši attiecībā uz bēgļiem no valstīm, kas nespēj izsniegt ticamus oficiālos dokumentus. Tādējādi interpretācija, saskaņā ar kuru Direktīvas 2003/86 10. panta 3. punkta a) apakšpunkts neierobežo ģimenes atkalapvienošanās priekšrocības ar pirmās pakāpes radniekiem taisnā augšupējā līnijā tikai nepilngadīgiem bēgļiem bez pavadības, kuri nav precējušies, atbilst arī vienlīdzīgas attieksmes un tiesiskās drošības principam, jo tas nodrošina, ka tiesības uz ģimenes atkalapvienošanos nav atkarīgas no attiecīgās personas izcelsmes valsts administratīvās kapacitātes.
- 47 Visbeidzot, šīs direktīvas tiesību normas ir jāinterpretē un jāpiemēro atbilstoši Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 7. pantam un 24. panta 2. un 3. punktam, kā tas turklāt izriet no minētās direktīvas 2. apsvēruma un 5. panta 5. punkta formulējuma, saskaņā ar kuru dalībvalstīm pieteikumi par ģimenes atkalapvienošanos ir jāizskata attiecīgo bērnu interesēs un rūpējoties par ģimenes dzīves sekmēšanu (spriedums, 2020. gada 16. jūlijs, *État belge* (Ģimenes atkalapvienošanās – Nepilngadīgs bērns), C-133/19, C-136/19 un C-137/19, EU:C:2020:577, 35. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 48 Šajā ziņā vispirms ir jānorāda, ka Hartas 7. pantā ir atzītas tiesības uz privātās vai ģimenes dzīves neaizskaramību. Šī Hartas tiesību norma ir jāinterpretē arī kopsakarā ar Hartas 24. panta 2. punktā atzīto pienākumu ievērot bērna interešu prioritāti, jo šī tiesību norma attiecas arī uz lēmumiem, kura adresāts ne vienmēr ir nepilngadīgais, bet tie viņam rada nopietnas sekas (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 11. marts, *État belge* (Nepilngadīga bērna vecāka atgriešana), C-112/20, EU:C:2021:197, 36. punkts). Visbeidzot, ir jāņem vērā Hartas 24. panta 3. punktā izteiktā bērna vajadzība regulāri uzturēt personiskas attiecības ar abiem vecākiem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 16. jūlijs, *État belge* (Ģimenes atkalapvienošanās – Nepilngadīgs bērns), C-133/19, C-136/19 un C-137/19, EU:C:2020:577, 34. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 49 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2003/86 10. panta 3. punkta a) apakšpunkts, lasot to kopsakarā ar šīs direktīvas 2. panta f) punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka nepilngadīgam bēglim bez pavadības, kurš uzturas dalībvalstī, nav jābūt neprecētam, lai iegūtu apgādnieka statusu ģimenes atkalapvienošanās nolūkā ar viņa pirmās pakāpes radniekiem taisnā augšupējā līnijā.

Par otro jautājumu

- 50 Ņemot vērā uz pirmo jautājumu sniegto atbildi, uz otro jautājumu nav jāatbild.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 51 Attiecībā uz pamatlīnijas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

Padomes Direktīvas 2003/86/EK (2003. gada 22. septembris) par tiesībām uz ģimenes atkalapvienošanas 10. panta 3. punkta a) apakšpunkts, lasot to kopsakarā ar šīs direktīvas 2. panta f) punktu,

jāinterpretē tādējādi, ka

nepilngadīgam bēglim bez pavadības, kurš uzturas dalībvalstī, nav jābūt neprecētam, lai iegūtu apgādnieka statusu ģimenes atkalapvienošanās nolūkā ar viņa pirmās pakāpes radniekiem taisnā augšupējā līnijā.

[Paraksti]